

Neuvotteleva virkamies Tiina Muinonen

27.4.2022

VN/12864/2019

VN/12864/2019-STM-33

Adoptiolautakunnan puheenjohtajan määrääminen

Yleistä

Adoptiolain (22/2012) 86 §:n mukaan erityisenä asiantuntija-, lupa- ja valvontaviranomaisena adoptioasioissa toimii Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa oleva adoptiolautakunta.

Adoptiolautakunta toimii myös:

- 1) Haagin sopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettuna keskusviranomaisena; ja
- 2) lasten adoptiosta Strasbourgissa 27. päivänä marraskuuta 2008 tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen (Euroopan neuvoston sopimus) 15 artiklassa tarkoitettuna kansallisena viranomaisena.

Lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä tarpeellinen määrä muita jäseniä. Viimeksi mainituista jäsenistä kullakin on henkilökohtainen varajäsen.

Valtioneuvosto määrää lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenet ja varajäsenet enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Jos lautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsen tai varajäsen eroaa tai kuolee kesken toimikauden, sosiaali- ja terveysministeriö määrää hänen tilalleen uuden puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenen tai varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lautakunnassa on täysistunto, jonka tehtävänä on seurata kehitystä adoptioasioissa sekä tehdä tarvittaessa aloitteita adoptiota koskevissa kysymyksissä. Muut toimivaltaansa kuuluvat asiat lautakunta käsittelee jakautuneena jaostoihin.

Lautakunnan kokoonpanosta, jaostoista ja tehtävistä sekä toiminnan muusta järjestämisestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa adoptiosta (202/2012).

Adoptioasetuksen 11 §:n 2 momentin mukaan adoptiolautakunnan puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana toimii Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston virkamies, jolla tulee olla tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

Lautakunnan asettaminen ja sen puheenjohtajan määrääminen

Valtioneuvosto on 15.6.2017 tekemällään päätöksellä asettanut adoptiolautakunnan ajalle 1.7.2017–30.6.2022 ja määrännyt sen puheenjohtajaksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) virkamies, sosiaalineuvos Merja Vuoren. Merja Vuori on jäänyt eläkkeelle 1.10.2019 Valviran sosiaalineuvoksen virasta ja eronnut adoptiolautakunnan puheenjohtajan tehtävästä.

Valvira on nimittänyt 10.3.2020 annetulla päätöksellä Merja Vuorelta vapautuneeseen sosiaalineuvoksen virkaan valtiotieteiden maisteri Irene Pärssinen-Hentulan 1.4.2020 lukien.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 8.7.2020 antamallaan päätöksellä muuttanut adoptiolautakunnan kokoonpanoa siten, että adoptiolautakunnan puheenjohtajaksi Merja Vuoren tilalle on määrätty Valviran virkamies, sosiaalineuvos Irene Pärssinen-Hentula adoptiolautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi 30.6.2022 asti.

Kaksi Valviran sosiaalineuvoksen virkaa hakenutta henkilöä valitti Valviran 10.3.2020 antamasta nimityspäätöksestä hallinto-oikeuteen, jonka seurauksena Helsingin hallinto-oikeus kumosi kahdessa 26.11.2021 antamassaan päätöksessä Valviran ylijohtajan sosiaalineuvoksen virkaa koskevan nimityspäätöksen ja palautti asian Valviraan uudelleen käsiteltäväksi.

Valvira nimitti sosiaalineuvoksen määräaikaiseen virkasuhteeseen VTM Irene Pärssinen-Hentulan ajalle 8.12.2021–30.4.2022. Nimitys tehtiin sosiaalineuvoksen virantäytön ajaksi (avoimen viran tehtävien hoito).

Helsingin hallinto-oikeuden päätökset ja Valviran päätös sosiaalineuvoksen määräaikaisesta virkasuhteesta huomioon ottaen, sosiaali- ja terveysministeriö katsoi, että adoptiolautakunnan puheenjohtaja oli määrättävä tehtäväänsä uudella päätöksellä. Näin siksi, että adoptiolautakunnan puheenjohtajan tehtävää hoitaa käytännössä Valviran sosiaalineuvoksen tehtävään valittu henkilö ja Valvira nimitti 8.12.2021–30.4.2022 väliseksi ajaksi sosiaalineuvoksen määräaikaiseen virkasuhteeseen Irene Pärssinen-Hentulan.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyysi 22.12.2021 Valviralle lähettämässään sähköpostissa Valviralta uutta esitystä adoptiolautakunnan puheenjohtajan tehtävään. Hallinnollisena käytäntönä on ollut, että Valvira tekee puheenjohtajaa koskevat esitykset ministeriölle. Valvira esitti 10.1.2022 päivätyssä kirjeessään, että sosiaali- ja terveysministeriö määräisi sosiaalineuvos Irene Pärssinen-Hentulan adoptiolautakunnan puheenjohtajaksi 30.4.2022 asti. Sosiaali- ja terveysministeriö määräsi 3.2.2022 tekemällään päätöksellä Pärssinen-Hentulan adoptiolautakunnan puheenjohtajaksi ajalle 3.2.–30.4.2022. Adoptiolautakunnan puheenjohtajan määrääminen 30.4.2022 jälkeiselle ajalle lautakunnan kuluva toimikauden loppuun jäi määrättäväksi sosiaali- ja terveysministeriön päätöksellä erikseen.

Valvira on tehnyt 7.2.2022 päätöksen sosiaalineuvoksen viran täyttämättä jättämisestä. Viran nimike on muutettu päälliköksi ja tehtävä on julistettu haettavaksi 1.5.2022 lukien. Virkanimikkeen muutoksesta huolimatta viran keskeisenä tehtävänä on toimia adoptiolautakunnan puheenjohtajana. Valviran ylijohtaja on 13.4.2022 nimittänyt päällikön virkaan VTM Irene Pärssinen-Hentulan 1.5.2022 alkaen. Valvira on 14.4.2022 päivätyssä kirjeessään esittänyt sosiaali- ja terveysministeriölle, että ministeriö määräisi päällikkö Irene Pärssinen-Hentulan adoptiolautakunnan puheenjohtajan tehtävään 1.5.2022 alkaen adoptiolautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Esitys ja sen perustelut

Esitetään, että adoptiolautakunnan puheenjohtajan tehtävään määrätään Valviran virkamies, päällikkö, valtiotieteiden maisteri Irene Pärssinen-Hentula 1. päivästä toukokuuta 2022 lukien 30. päivään kesäkuuta 2022 asti.

Pärssinen-Hentula on nimitetty Valviran päällikön virkaan ja hänellä on tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Tältä osin puheenjohtajalle adoptioasetuksessa asetetut vaatimukset täyttyvät. Pärssinen-Hentulan koulutus on arvioitu soveltuvaksi häntä jo aiemmin tehtävään määrätessä annetuissa päätöksissä.